

Nedostavěné dálnice ekonomicky brzdí Česko, kvalitou silnic pokulhává za většinou Evropy

1.1.2024 - Petr Lesenský | Dýcháme

Kvalita českých silnic zdaleka nedosahuje na evropský průměr a srovnatelná je spíše s balkánskými státy.

Ve světovém srovnání se tuzemsko řadí mezi nejhůře hodnocené země. Mezi největší problémy patří nedostavěná dálniční síť a její kapacita. Nedostatečná infrastruktura přitom podle studií výrazně brzdí hospodářský rozvoj. Česká republika je navíc z pohledu řidičů kamionů třetí nejnebezpečnější zemí v Evropě.

Výsledky průzkumu, který vypracovalo Světové ekonomické fórum,¹ jsou z českého pohledu velmi nelichotivé. Nejenže Česká republika podle žebříčku stále zaostává za západní Evropou, ale začíná rovněž ztrácet na sousední postkomunistické země. Zpráva o globální konkurenceschopnosti z roku 2019 hodnotila kvalitu silnic v jednotlivých zemích na základě dotazníkového šetření.

Autoři sestavili žebříček, v němž se Česko se známkou 3,9 umístilo ve světovém srovnání až na 76. místě, mezi Burundi a Íránem. Pokud se zaměříme pouze na Evropu, srovnání vyzní ještě příkřeji. Ze 40 evropských zemí se Česko umístilo na 29. příčce se stejným hodnocením jako balkánské státy Albánie a Černá Hora. Lepší hodnocení dostaly Polsko, Slovensko i Maďarsko. Na chvostu žebříčku pak skončily Ukrajina, Bosna a Hercegovina a Moldavsko. Naopak nejlepší silnice mají dle šetření v Nizozemsku, Švýcarsku a Rakousku.

Hlavním problémem jsou dálnice

Dopravní expert **Roman Budský z Platformy Vize 0** míní, že jednou z největších slabin české silniční infrastruktury je nedostavěná dálniční síť a její nedostatečná kapacita. Poukazuje také na nedostatek telematických zařízení na dálnicích. „Vezměte si, kolik nám chybí informačních tabulí, které by řidičům daly vědět o dopravních komplikacích, jak se jim vyhnout alternativní trasou a o podobných věcech,“ říká Budský.²

Nedostatky v silniční infrastruktuře vidí i **Ondřej Stöhr**, jednatel největšího českého silo cisternového dopravce **Conti-RSC**. „Je paradoxem, že tak významná tranzitní země nemá přímé dálniční spojení ani se všemi sousedními státy. Z pohledu dopravců to znamená nižší efektivitu, složitější plánování tras i vyšší náklady,“ vysvětluje Stöhr.

Asociace pro rozvoj infrastruktury (ARI)³ si všímá, že Česká republika do rozvoje silniční infrastruktury investuje nejméně ze všech zemí V4. „Za posledních deset let bylo zprovozněno pouze 142 kilometrů dálnic. Tím jsme rozšířili naši dálniční síť o 12 procent,“ popisuje Asociace období mezi lety 2011 až 2020. Oproti tomu Polsko za deset let svoji síť dálnic a rychlostních silnic téměř ztrojnásobilo, když vystavělo 2 777 kilometrů a z toho 845 km dálnic. „Maďarsko zprovoznilo téměř 600 kilometrů. Od roku 2004 do roku 2020 se dálniční síť Maďarska rozrostla o více než 1 000 kilometrů,“ přibližuje studie tempo výstavby v jiných státech bývalého východního bloku.

Lepší infrastruktura by ekonomicky pomohla všem

Kvalita silniční infrastruktury přitom přímo ovlivňuje hospodářský výkon, jak upozorňuje analýza **Raiffeisen Bank**.⁴ Špatné silnice nás stojí miliardy korun ročně v nevyrobené produkci a promarněném čase. Podle analýzy by vylepšení českého skóre v žebříčku Světového ekonomického fóra přineslo významný ekonomický impuls.

Ukazuje se, že nedostavěná dálniční síť ekonomicky znevýhodňuje regiony, kde infrastruktura chybí. Z Prahy například není dodnes možné dojet po dálnici do Rakouska, ale ani třeba do Karlových Varů. Problémy to způsobuje i v opačném směru, když se do hlavního města každý den snaží dostat zhruba 400 tisíc lidí za prací či studiem. Přitom napojení na dálniční síť výrazně pomáhá chudším regionům v přibližování k průměrné ekonomické úrovni země. „*Prokazatelným důkazem je české Ostravsko a polské Dolnoslezsko,*“ poukazuje analýza Raiffeisen Bank.

Jízda přes Česko jako utrpení pro řidiče kamionů

České dálnice mimo jiné trápí i nedostatečná vybavenost, jako jsou odpočívadla pro nákladní auta. Podle odhadů sdružení dopravců **Česmad** jich chybí 1 500 až 2 000. Odpočívky jsou přitom zásadní pro řidiče kamionů, kteří na nich mají trávit povinné přestávky.⁵

„*Ve většině evropských zemí bohužel vidáme kvalitnější vybavení dálnic než u nás. Ať už jde o odpočívky a jejich zázemí, nebo kvalitu dopravního značení, které v tuzemsku bývá často nepřehledné,*“ doplňuje **Ondřej Stöhr** z logistické společnosti **Conti-RSC**. Z pohledu jeho společnosti, která se soustřeďuje na transport sypkých materiálů, se ukazuje jako problematická i kvalita povrchu českých dálnic.

České silnice patří mezi nejnebezpečnější

Místní silnice bohužel v evropském srovnání negativně vyčnívají i v jiném hodnocení. Patří totiž mezi nejnebezpečnější pro řidiče nákladních aut. Analýza údajů britského poskytovatele inteligentních plateb **SNAP6** z let 2012 až 2021 porovnála průměrný počet smrtelných nehod s účastí nákladních vozidel s délkou silničních sítí v dané zemi. Nejhuře si v tomto srovnání vede suverénně Bulharsko s průměrem 3,7 oběti na deset tisíc kilometrů. Následuje Polsko s 1,85 a Česko s 1,62 oběti. „*Co se týče nákladních vozidel nad 3,5 tuny, 40 procent všech smrtelných nehod se stává v takzvaných venkovských oblastech. To zdůrazňuje potřebu rozšířit bezpečnostní infrastrukturu i mimo dálnice,*“ tvrdí britská společnost.

I přes nelichotivé postavení v žebříčku dopravních nehod se v posledních letech nehodovost kamionů snižuje. „*V loňském roce jsme oproti roku 2021 zaznamenali pokles dopravních nehod o téměř 19 procent. Stejný trend evidujeme i v počtu usmrcených osob, který se snížil o více jak 6 procent,*“ konstatuje tisková mluvčí **Policejního prezidia Hana Rubášová**. Za poklesem však podle ní stojí paradoxně hustý provoz na silnicích, což zpomaluje a usměrňuje proud dopravy.

Na bezpečnost se v posledních letech více zaměřují i samotní dopravci. Policie navíc každoročně na nákladní dopravu cílí nejméně tři dopravně-bezpečnostní akce a vyčleňuje každý den speciální týmy, které kontrolují pouze kamiony.

<https://www.dychame.cz/nedostavene-dalnice-ekonomicky-brzdi-cesko-kvalitou-silnic-pokulhava-za-v-etsinou-evropy>